

1st

International scientific and
practical forum

**«MAIN OBJECTIVES OF THE SUSTAINABLE
DEVELOPMENT STRATEGY:
PROBLEMS AND PROSPECTS»**

which will be held on September 26, 2024
on the basis of

**Poltava V. G. Korolenko
National Pedagogical University**

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка (Україна)
Університет Вік – Центральний університет Каталонії (Іспанія)
Університет Сан-Паулу (Бразилія)
Аріельський університет (Ізраїль)
Університет імені Зігмунда Фройда (Австрія)
Університетський коледж Копенгагена (Данія)
Університет імені Яноша Кодолані (Угорщина)
Інститут литовської літератури та фольклору (Литва)
Український вільний університет (Німеччина)
Манітобський університет (Канада)
Познанський університет імені Адама Міцкевича (Польща)
Полонійна академія в Ченстохові (Польща)
Гуманітарний університет (Польща)
Поморський університет в Слупську (Польща)
Вища школа бізнесу – Національний університет Луїса (Польща)
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України (Україна)
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України
Університет Дшанг (Камерун)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна) Кременчуцький
національний університет імені Михайла Остроградського (Україна) Національний університет
«Острозька академія» (Україна)
Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка (Україна)
Запорізький національний університет (Україна)
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова (Україна)
Український державний університет імені Михайла Драгоманова (Україна)
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка (Україна)
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради (Україна)
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (Україна)
Бердянський державний педагогічний університет (Україна)
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Україна)
Організація «Project Central» (США)
ZSB Австрійський центр (Центр консультування, лікування й терапії) (Австрія)
Міжнародна антинаркотична асоціація (Україна)
ГО «Українська асоціація корекційних педагогів» (Україна)
ГО «ЗМІСТ Полтава» (Україна)
Громадська організація «Нове відповідальне управління» (Кременчук, Україна)
Благодійна організація «Благодійний фонд «Карітас Полтава» (Україна)
Благодійна організація «Вихід є» (Полтава)
Ветеранський простір Плюс Плюс Полтава (простір-партнер Veteran Hub) (Україна)
Полтавський обласний центр соціальних служб (Полтава, Україна)
Центр надання соціальних послуг Щербанівської сільської ради Полтавського району
Полтавської області (Україна)

Партнери

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародного науково-практичного форуму «ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

1st International scientific and practical forum

**«MAIN OBJECTIVES OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY:
PROBLEMS AND PROSPECTS»**

**26 вересня 2024 року
Полтава**

ЗМІСТ

Catherine Watson. FOCUSING AND SCAFFOLDING WORK WITH THE UN SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING.	26
Dr. Bogdan Prokopovych SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: A PATHWAY TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	26
Гриньова М. В., Яланська С. П. РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: РОЛЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	27
Lech Witkowski ПРО ВИКЛИКИ ПОДВІЙНОЇ СКЛАДНОСТІ І ТИМЧАСОВОСТІ В ЗУСИЛЛЯХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	28 А
Нітца Давідовіч, Олександра Геркерова МАЙБУТНЄ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СИНЕРГІЯ МІЖ ОСВІТЯНАМИ І ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ.....	29 А
Dr. Michelle Hunter HOW SUSTAINABLE IS TEACHING THROUGH ENGLISH IN NON-ANGLOSPHERE CONTEXTS?	29
Ursula Lanvers DECOLONISING TEACHING OF ENGLISH IN UKRAINIAN SECONDARY SCHOOLS: UNDERSTANDING TEACHERS' PERCEPTIONS OF ENGLISH AND PROMOTING TEACHER PROFESSIONAL DEVELOPMENT AND WELLBEING.....	29
Lesly Comiso-Magalso HOW CAN YOUNG PEOPLE ACROSS THE GLOBE PROMOTE SUSTAINABLE LIVING AMIDST TECHNOLOGY AND BECOMING ONE WORLD GROUP	30

I. Науково-практична платформа

«ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ, ГОЛОДУ ТА НЕРІВНОСТІ В СТРАТЕГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

1. Подолання бідності

Атаманчук Н. М. ЗАПОБІГАННЯ БІДНОСТІ ЯК СТИЛЮ ЖИТТЯ ТА ПОДОЛАННЯ ЇЇ НАСЛІДКІВ	32
Атаманчук Н. М., Сухомлин В. М. ЗАОХОЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ УСЬОГО ЖИТТЯ	33
Гура О., Гура М., Шамрай М., ПРОБЛЕМА ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ В РЕАЛІЯХ І ПРАКТИЦІ ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА.....	35
Дяченко С. Є. ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ В ТРАДИЦІЯХ І ПОБУТОВИХ ОБРЯДАХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЯК ПРОТОЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	37
Котломанітова Г. О. АНДРАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ З ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ.....	40

Омельченко К. В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧИСТОЮ ВОДОЮ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ.....	166
Рибалка О. Я. ВОДА ТА ЇЇ РОЛЬ У ЗБЕРЕЖЕННІ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	167
Срібна Ю. А. ЧИСТА ВОДА, ТА ЇЇ САНІТАРНО-ТЕХНІЧНІ УМОВИ.....	170
Титаренко О. О. ШЛЯХИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	172
Чернуха Л. В. ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ЛІКУВАННЯ ВОДОЮ.....	173

ІІІ. Науково-практична платформа «МЕТОДОЛОГІЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

1. Дошкільна освіта: забезпечення якості й доступності.

Бабюк Т.Й., Ковалюк А. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ ДОШКІЛЬНИКІВ В ІНТЕРЕСАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	175
Білоус І. І. СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗДО В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	177
Вільхова О. Г. ПРИРОДОТЕРАПІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	179
Галаманжук Л. Л., Бойко В. В. ТЕХНОЛОГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	181
Галущенко В. І., Калюжна Л. О. LEGO-ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ ЛОГОПЕДА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З ДІТЬМИ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	183
Гарбар С. В. ВИХОВАННЯ КУЛЬТУРИ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	186
Гнізділова О.А., Карпенко О.Є. ЗАЛУЧЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО БЛАГОДІЙНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ІНІЦІАТИВ.....	188
Голота О. В., Зелюк В. В., Олійник І. М. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ І ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	190
Горшкова Г.В. БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	192

Пасічніченко А.В., Ковалевська Н.В., Зімакова Л.В. ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.....	223
Седун В. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	225
Смоляк В.М., Турубарова А.В. МОТИВАЦІЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	227
Федій О.А. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ НОВОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	230
Чуб К. Ф. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	232
Шишак А.М. САМООЦІНЮВАННЯ ЕТИЧНОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ДІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ОНЛАЙН-ВЗАЄМОДІЇ: СУТНІСТЬ ТА ШЛЯХ СТИМУЛЮВАННЯ.....	234
3. Сучасні тенденції підвищення якості вищої мистецько-педагогічної освіти.	
Mishchenko O., Kupina I., Kozachek N. MASTER CLASS ON DEVELOPING AND PERFORMING A SONG IN SIGN LANGUAGE AS A MODERN EDUCATIONAL TECHNOLOGY (Майстер-клас із розробки та виконання пісні жестовою мовою як сучасна освітня технологія)	237
Абуканова Є. Є., Борисов І. М., Очередько О. О. РОЗВИТОК ДИЗАЙЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПТНЗ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	241
Бабенко І. В. ІМІДЖЕВИЙ ТА ЛІДЕРСЬКИЙ ПІДХІД ЩОДО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА.....	243
Большая О. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	245
Важенина І.Л. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	246
Вакулєнко О. С. СТАЛІЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУВАННЯ У ВИЩІЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СВІТ.....	248
Верходуб С. В. ІНТЕГРАЦІЯ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС З МЕТОЮ РОЗВИТКУ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВА СЕРЕД УЧНІВ 9 КЛАСУ.....	250

Кудря О.В. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ЯКОСТІ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	282
Кузьменко Г.М. РОЗВИТОК STEM-ОСВІТИ ЯК ОСНОВА БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	283
Кулик Є. В., Срібна Ю. А. НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	285
Кулик Є. В., Титаренко В. П., Коваль О. А., Колінченко В. С. ПРОБЛЕМИ ГУМАНІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	287
Лебедик Л. В. ПЕРСПЕКТИВНІ ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦТВА І ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	289
Леоценко Д. І. ПЕРСПЕКТИВИ НООСФЕРНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО НАПРЯМКУ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	292
Мак А. В. ЗНАЧУЩІСТЬ ЦЕНТРІВ СОЦІАЛЬНО - ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ У СТРАТЕГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	295
Маник В. П. ПРОБЛЕМА ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ТРЕНЕРІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЗАВДАНЬ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	296
Мелешко В.А. ЛІТЕРАТУРНЕ КРАЄЗНАВСТВО ЯК ЖИТТЄДАЙНИЙ РОЗВИТОК ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	298
Мироненко С.Г., Шостак Є. Ю. РУХОВА АКТИВНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ АДАПТАЦІЇ ШКОЛЯРІВ ДО НАВЧАЛЬНИХ НАВАНТАЖЕНЬ	301
Мокляк В. М. Петренко Л. М. АВТОНОМІЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ПРОВІДНИЙ ПРИНЦИП СТАЛОГО РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ	303
Московка Є. М., Лобач М. М. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В КОНЦЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ «КАЛИНА».....	306
Овсій Є. Г. ПІДПРИЄМНИЦЬКА ОСВІТА ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.....	309
Оліяр М. П. ПРОБЛЕМА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	310
Проскурнін А. В., Кіприч С. В. ТЕХНОЛОГІЇ СПОРТИВНОГО ВІДБОРУ В РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	312

ПЕРСПЕКТИВИ НООСФЕРНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО НАПРЯМКУ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Леощенко Д. І.

*Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
dileo@ukr.net*

Неослабна увага наукової спільноти до вчення про ноосферу не в останню чергу пояснюється її значущістю, яка, у свою чергу, зумовлюється перш за все тим що, виникнувши як відповідь на екзистенційні виклики сучасності, вона стала парадигмою, що надає людству обнадійливі перспективи на майбутнє. Глобальний характер ноосферної парадигми зумовив і глобальність масштабів її застосування буквально у всіх сферах суспільного буття.

Перехід до ноосфери є закономірним етапом еволюції життя на Землі. При цьому ноосферний розвиток розуміється як аксіологічно орієнтований сумісний розвиток суспільства і природи, при якому задоволення потреб людства здійснюється з урахуванням перспективного урізноманітнення інтересів майбутніх поколінь і Всесвіту.

Аксіологічна складова ноосферного розвитку вибудовується у процесі проходження людством підготовчого етапу – ноосферного переходу, в ході якого людство відмовляється від споживчої психології, хижацького розграбування природи, забруднення навколишнього середовища, набуває ноосферного погляду на світ, суспільство, людину, високі духовно-моральні ідеали. Одним з основних завдань в контексті ноосферогенезу суспільства стає створення передової системи освіти. Як новий етап в еволюції освіти ноосферна освіта, відповідаючи на виклики часу, є ключовою ланкою ноосферного переходу.

Актуальність запропонованої теми зумовлюється тим, що ще не так давно на поважних заходах міжнародного рівня можна було побачити заяви на кшталт: «актуальність і стратегічна важливість ноосферної орієнтації всієї системи освіти і виховання людей полягає у формуванні ноосферної свідомості людей, яка повинна бути заснована на набутті ними ноосферних знань та виробленню ноосферного світогляду...» [9, с. 32].

Ноосферній освіті присвячувались наукові статті та серйозні дослідження: «Ноосферна освіта: науково – методологічні основи і вітчизняна практика. Методичний посібник» [5], «Концептуалізація моделі ноосферного розвитку сучасного соціуму та освіти інформаційного суспільства» [2], «Ноосферна освіта як важлива складова фахової педагогічної підготовки» [8]. У дослідженні з промовистою назвою «Ноосферна освіта як сучасний напрям державної освітньої політики» актуальність ноосферної освіти обґрунтовується таким чином: «Ноосферна освітня парадигма виконує не тільки соціальну функцію передачі знань, досвіду і культури від минулих поколінь наступним, але й надзвичайно важливу функцію підготовки людини до гармонійної взаємодії із собою, іншими, природою з метою виживання людства в умовах глобальної кризи» [6, с. 54]. Автори дослідження «Концепція ноосферної освіти» питання її актуальності висвітлюють не менш ґрунтовно, але більш глобально: «...актуальність інноваційного процесу ноосферної освіти є важливим етичним, економічним, стратегічним завданням на шляху подолання кризових явищ у світі» [3, с. 134].

Тим більший подив викликає той факт, що після 2016–2017 рр. увага до теми ноосферної освіти різко знижується, що безумовно відображує падіння її популярності. Але чи свідчить це про втрату нею значущості, про її «деактуалізацію»? Відповідь на це питання і є *метою* нашого невеликого дослідження, що ґрунтується на застосуванні *методу порівняльного аналізу*.

Отже, спробуємо відповісти на поставлене питання, порівнявши положення Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні (НАПН України, 2021) [4, с. 15] з парадигмальними освітніми зрушеннями, що їх передбачає концепція ноосферної освіти [1, 142–143].

Задля більшої наочності зробимо це у вигляді порівняльної Таблиці 1, з якої видно, що освітні трансформації та тенденції, які пропонуються концепцією ноосферної освіти практично збігаються з вимогами, що висуваються до сучасної української системи освіти на офіційному рівні.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця офіційних вимог (психологічні складові) до сучасної національної сфери освіти та трансформацій освітньої системи, передбачених концепцією ноосферної освіти

Психологічні складові, в контексті яких вибудовується сучасна національна сфера освіти	Трансформації освітньої системи, що передбачаються концепцією ноосферної освіти
1	2
становлення суб'єкта уміння в процесі навчання, формування здатності до навчання впродовж життя;	<i>зміна освітнього маршруту</i> – від дискретного до континуального, тобто від освіти «на все життя» до неперервної освіти й життєтворчості протягом всього життя;
пріоритет позиції учня як активного суб'єкта, а не лише об'єкта педагогічної діяльності;	<i>зміна парадигми предмету впливу</i> – від вихованця як об'єкта педагогічного впливу – до вихованця як суб'єкта, що трансформує зовнішній вплив та здійснює самовплив;
гуманізація освітнього простору як передумова розвитку особистісного потенціалу;	<i>зміна мети освіти</i> – від навчання як знаннецентрованої мети освіти – до виховання як гуманістично-людиноцентрованої мети освіти;
гарантування права вибору індивідуального шляху розвитку людини, джерело можливостей актуалізації індивідуальних самовизначень;	<i>зміна місії освіти</i> – забезпечення умов формування особистості, що перебуває у процесі самовдосконалення та формує соціальні умови свого життя; <i>зміна моделі існування людини</i> – від регуляції зовнішнім середовищем до саморегуляції, самоактуалізації, самореалізації, самоздійснення, саморефлексії, саморозвитку, самовдосконалення, самопереконавання;
формування в освіті суб'єкта діяльності, здатного активно включатись у суб'єкт-суб'єктну взаємодію.	<i>зміна взаємин учасників освітнього процесу</i> – від суб'єкт-об'єктних стосунків як механізму передачі знання – до суб'єкт-суб'єктних взаємин як механізму сумісного здобування (генерації) знання шляхом творчості

На нашу думку, потенціал ноосферної освіти може бути незайвим у контексті інноваційності, яка визначена серед пріоритетів розвитку Європейського простору вищої освіти у Комюніке, ухваленому Конференцією міністрів вищої освіти Європейського простору вищої освіти (листопад 2020 р.) [10, с. 15]. «Стратегія розвитку

вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки» також передбачає «сприяння використанню інноваційних технологій і новітніх засобів навчання в освітньому процесі» для досягнення стратегічної цілі «Забезпечення якісної освітньо-наукової діяльності, конкурентоспроможної вищої освіти» [7, с. 22–23].

Література:

1. Вознюк О.В. Концепція ноосферної освіти у першому наближенні. *Ноосфера Вернадського, сучасна освіта і наука* : колективна монографія / За наук. ред. А.П. Самодрина. Київ–Кременчук : ПП Щербатих О.В., 2021. Т. 1. С.120-145. URL : https://drive.google.com/file/d/1qcde5AbwQVBdbFadcnmR5mDdhB_fr1zw/view

2. Воронкова В.Г., Кивлюк О.П., Андрюкайтене Р. Концептуалізація моделі ноосферного розвитку сучасного соціуму та освіти інформаційного суспільства. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2017. № 68. С. 33–48.

3. Курмишев Г.В., Тур В.М. Концепція ноосферної освіти. *Ноосферна парадигма в публічному управлінні: історія, сучасність* : Матеріали науково-практичної конференції, (м. Харків, 15 березня 2017 р.). Харків : Вид-во ХарPI НДДУ «Магістр», 2017. С. 131–135.

4. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В.Г.Кремень (голова), В.І.Луговий(заст. голови), О.М.Топузов (заст. голови)]; за заг. ред. В.Г.Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf>

5. Ноосферна освіта: науково – методологічні основи і вітчизняна практика. Методичний посібник / Г.В. Курмишев та ін.; Харків, 2016. 143 с.

6. Соболев Р.Г., Куценко Т.В., Денисюк Л.І. Ноосферна освіта як сучасний напрям державної освітньої політики. *Ноосферна парадигма в публічному управлінні: історія, сучасність* : Матеріали науково-практичної конференції, (м. Харків, 15 березня 2017 р.). Харків : Вид-во ХарPI НДДУ «Магістр», 2017. С. 52–56.

7. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->

8. Субіна О.О. Ноосферна освіта як важлива складова фахової педагогічної підготовки. *Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету* : матеріали звітної науково-практичної конференції викладачів, докторантів та аспірантів, м. Київ, 14–18 березня 2016 року. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. С. 108–110.

9. Ярошенко А.О. Розвиток освіти як складової ноосферогенезу в умовах інформаційного суспільства. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент: збірник наукових праць*. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, Вип. 1. 2009. С. 23–33. URL : <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1472/Yaroshenko.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

10. Rome Ministerial Communiqué. 19 november 2020. URL : https://ehea.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique.pdf